Over- en ondergebruik van laboratoriumtesten voor prevalente indicaties in de eerste lijn

Haio: NÉMOZ Théophane , KUL
Promotor: DELVAUX Nicolas , KUL
Praktijkopleider: DE COCK Anne-marie , FOULON Geneviève , VAN POTTELBERGH Ruth

Context: Het ongepast gebruik van laboratoriumtesten heeft een belangrijke impact op de kwaliteit-, patientveiligheid en de kost van de gezondheidszorg. Desalniettemin zijn er tot op heden weinig studies die het (on)gepast gebruik van laboratoriumtesten in de eerste lijn systematisch in kaart brengen.

Onderzoeksvraag: Welke zijn de indicaties waarvoor het meest frequent, ongepaste laboratoriumtesten voor worden aangevraagd? Welke testen worden er voor deze indicaties onder- en overgebruikt?

Methode: DATA: Deze studie is een retrospectief onderzoek van de dataset van de ELMO-studie, waarin 4370 bloednames getrokken voor 17 indicaties door Vlaamse huisartsen, verzameld werden. METHODE: Voor iedere indicatie hebben we het over- en ondergebruik van specifieke testen geanalyseerd. Overgebruik werd gedefinieerd als het aanvragen van een niet-geïndiceerde test; ondergebruik als het niet aanvragen van een geïndiceerde test.

Resultaten: De tien meest frequent, ongepast aangevraagde indicaties waren algemene check-up , cardiovasculair risico, arteriële hypertensie (AHT), chronische nierinsufficiëntie (CNI), type 2 diabetes mellitus (T2DM), seksueel overdraagbare aandoeningen, vermoeidheid, schildklieraandoeningen, geneesmiddelen follow-up en anemie. Het gemiddelde overgebruiks-percentage was 51.3 % (SD 11.2). Testen die werden overgebruikt op meer dan 25% van alle bloednames: RBC+hct, hemoglobine, WBC, bloedplaatjes; CRP en ESR; serum-creatinine, ureum en urinezuur; natrium en kalium; ALT, AST, GGT en ALP; vitamine D, foliumzuur en B12. Deze testen werden echter ook frequent aangevraagd op hun respectievelijke, gepaste indicaties. Testen voor de complicaties van CNI (PTH en fosfaat), AHT en T2DM (proteïnurie) werden op minder dan 25% en 10% van de respectievelijke stalen aangevraagd.

Conclusie: De frequent overgebruikte testen werden regelmatig door huisartsen aangevraagd, ongeacht of ze gepast waren voor de onderliggende indicatie. Het veralgemeend gebruik van testen moet verminderd en voorbehouden worden voor de strikte onderliggende indicaties. Anderzijds moet het aanvragen van ondergebruikte testen verbeterd worden.